

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 75/14
V Lucemburku dne 20. května 2014

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-202/13
Sean Ambrose McCarthy a další v. Secretary of State for the Home
Department

Podle generálního advokáta Macieje Szpunara nemůže členský stát podmiňovat právo státního příslušníka třetího státu na vstup předchozím získáním víza, pokud je již držitelem „pobytové karty rodinného příslušníka občana Unie“ vydané jiným členským státem

Dovolit členskému státu zavést takové preventivní opatření s obecnou působností by znamenalo umožnit mu obcházet právo volného pohybu a bylo by to v rozporu se zásadou vzájemného uznávání

Unijní směrnice¹ stanoví, že státní příslušníci třetích států s platnou pobytovou kartou, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Unie, jsou osvobozeni od povinnosti získat vstupní vízum. Členské státy však mohou přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoliv práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Veškerá taková opatření musí být přiměřená a spojená se stanovenými procesními zárukami.

Sean Ambrose McCarthy má dvojí, britskou a irskou, státní příslušnost. Je ženatý s kolumbijskou státní příslušnicí, se kterou má dceru. Rodina bydlí od roku 2010 ve Španělsku, kde vlastní dům. Manželé McCarthyovi vlastní dům rovněž ve Spojeném království, kam pravidelně cestují. Helena Patricia McCarthy je držitelkou „pobytové karty rodinného příslušníka občana Unie“ („pobytová karta“) vydané španělskými orgány. Podle britských předpisů v oblasti přistěhovalectví musí držitelé takové karty k tomu, aby mohli vycestovat do Spojeného království, požádat o povolení ke vstupu („doklad rodinného příslušníka EHP“), které má platnost po dobu šesti měsíců. Tento doklad rodinného příslušníka lze prodloužit za předpokladu, že se jeho držitel osobně dostaví na diplomatické zastoupení Spojeného království v zahraničí a vyplní formulář obsahující podrobnosti týkající se jeho prostředků a profesní situace.

Rodina McCarthyových měla za to, že tato vnitrostátní ustanovení porušují její práva volného pohybu a podala v roce 2012 žalobu k High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Spojené království). Tento soud se Soudního dvora táže, zda s ohledem na směrnici a na protokol č. 20² může být státním příslušníkům třetích států obecně uložena povinnost získat vízum, aby mohli vstoupit na britské území, ačkoliv jsou již držiteli pobytové karty.

V dnes předneseném stanovisku zkoumá generální advokát Maciej Szpunar nejprve to, zda je směrnice na situaci rodiny McCarthyových použitelná. Navrhuje v tomto ohledu přijmout široký výklad směrnice. Podle jeho názoru se směrnice musí použít na případ, kdy se občan Unie poté, co využil práva volného pohybu a skutečně pobýval v jiném členském státě, rozhodne přemístit se s rodinnými příslušníky, kteří mají státní příslušnost třetího státu, do členského státu, jehož je příslušníkem. Takový výklad se zdá být odůvodněný nejen s ohledem na úlohu, kterou hraje

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků se volně pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77).

² Protokol o použití některých hledisek článku 26 Smlouvy o fungování Evropské unie na Spojené království a Irsko.

občanství za současného stavu unijního práva, ale rovněž ve světle relevantní judikatury Soudního dvora³.

Pro případ, že by se Soudní dvůr neztotožnil s jeho prvním návrhem, navrhuje generální advokát uplatňovat směrnici 2004/38 přinejmenším na občany Unie a jejich rodinné příslušníky mající státní příslušnost třetího státu, kteří skutečně využívají svobodu pohybu prostřednictvím pobytu v jiném členském státě současně s krátkodobým přemísťováním se do členského státu, jehož příslušníky tito občané Unie jsou. Tento druhý návrh se týká výlučně práva na vstup a krátkodobý pobyt.

Ve druhé fázi generální advokát zkoumá, zda a za jakých podmínek směrnice členskému státu umožňuje, aby s cílem čelit „systematickému zneužívání práva“ při vydávání pobytových karet vyžadoval předchozí vydání vstupního víza, pokud taková obecná a preventivní povinnost nevychází z předchozího zjištění konkrétního zneužití práva.

Maciej Szpunar v tomto ohledu uvádí, že takové opatření s obecnou působností, jako je opatření přijaté Spojeným královstvím, zbavuje procesní záruky stanovené směrnicí jejich podstaty. Podle generálního advokáta systematické pozastavení výkonu práv přiznaných směrnicí neumožňuje vnitrostátnímu soudu ani Soudnímu dvoru ověřit, zda podmínky, které vedly orgány Spojeného království k odepření tohoto práva v případě rodiny McCarthyových, jsou skutečně splněny.

Generální advokát má za to, že důkazy předložené Spojeným královstvím nelze považovat za konkrétní důkazy související s individuálním chováním rodiny McCarthyových. V tomto ohledu připomíná, že jednání této rodiny nepředstavuje zneužití práva ve smyslu unijních právních předpisů. Připomíná rovněž, že obecná domněnka podvodu nestačí k odůvodnění opatření, které ohrožuje cíle SFEU. Posouzení zneužívajícího jednání přísluší v zásadě vnitrostátním soudům, ale jejich hodnocení nesmí v žádném případě ohrozit jednotnost a účinnost unijního práva.

Co se týče britského dokladu rodinného příslušníka, má generální advokát za to, že je jednoduše rovnocenný vízové povinnosti, která je v rozporu nejen se směrnicí, ale i s jejími cíli a samotným systémem. Pokud tedy státní příslušník třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, splňuje podmínky umožňující využívat práva volného pohybu z hlediska unijního práva, musí členské státy příslušnou pobytovou kartu akceptovat.

Pokud by bylo členskému státu dovoleno, aby nepřihlížel k pobytové kartě vydané jiným členským státem, bylo by to podle názoru M. Szpunara v rozporu se zásadou vzájemného uznávání. Soudní a správní orgány členského státu totiž musí respektovat osvědčení a obdobné doklady týkající se osobního stavu vydané příslušnými orgány jiných členských států, ledaže je jejich správnost vážně zpochybněna konkrétními důkazy vztahujícími se k danému jednotlivému případu. Kromě toho akceptovat provádění opatření s obecnou působností stanovených Spojeným královstvím by znamenalo umožnit tomuto členskému státu obcházet právo volného pohybu, takže i další členské státy by mohly přijmout taková opatření a jednostranně přerušit uplatňování směrnice.

Maciej Szpunar z toho vyvozuje, že směrnice neumožňuje členskému státu přijmout takové opatření s obecnou působností, o jaké jde v projednávané věci (to znamená opatření, které spočívá v odepření osvobození rodinných příslušníků občana Unie, kteří jsou držiteli platné pobytové karty vydané jiným členským státem, od vízové povinnosti), je-li toto opatření preventivní a nevychází z předchozího zjištění konkrétního zneužití práva.

Konečně, co se týče protokolu č. 20, generální advokát konstatuje, že jeho cílem není přiznat Spojenému království zvláštní výsady, ale že byl přijat za účelem zohlednit přání tohoto členského státu zachovat na jedné straně kontroly na hranicích s většinou členských států a na druhé straně „společný prostor cestování“ existující mezi ním a Irskem. Cílem hraničních kontrol je zejména ověřit, zda dotčené osoby mají právo na vstup na území Spojeného království. Toto ověření nicméně neopravňuje Spojené království k tomu, aby jednostranně odepřelo vstup občanům Unie

³ Zejména rozsudek ze dne 11. prosince 2007, *Eind* (C-291/05), a rozsudek ze dne 12. března 2014, *O a B* (C-456/12, viz TZ č. 32/14).

a jejich rodinným příslušníkům, kteří jsou držiteli pobytové karty, tím, že jim obecně uloží povinnost získat a předložit na hranici další dokument, který unijní právo nevyžaduje.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106